Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2026/3915

1.9.2026

AANBEVELING VAN DE RAAD

van 10 juli 2026

inzake het economisch, sociaal, werkgelegenheids-, structuur- en begrotingsbeleid van Bulgarije

(C/2026/3915)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/9799 van de Raad ([1]), en met name artikel 3, lid 3,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Verordening (EU) 2024/1263 bevat de doelstellingen van het kader voor economische governance, dat erop gericht is gezonde en houdbare overheidsfinanciën, duurzame en inclusieve groei, alsook veerkracht te bevorderen door middel van hervormingen en investeringen, en buitensporige overheidstekorten te voorkomen. In die verordening is bepaald dat de Raad en de Commissie in het kader van het Europees Semester multilateraal toezicht uitoefenen overeenkomstig de doelstellingen en vereisten van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). Het Europees Semester omvat met name de opstelling van en het toezicht op de uitvoering van landspecifieke aanbevelingen.

(2) Op 25 november 2025 heeft de Commissie op grond van Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad ([2]) het waarschuwingsmechanismeverslag 2026 goedgekeurd, waarin zij Bulgarije niet noemt als een van de lidstaten waarvoor een diepgaande evaluatie nodig is. Ook heeft de Commissie een aanbeveling goedgekeurd voor een aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone, alsook voor een aanbeveling van de Raad over menselijk kapitaal in de Europese Unie, en een voorstel gedaan voor het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid voor 2026, waarin de uitvoering van de werkgelegenheidsrichtsnoeren en de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten wordt geanalyseerd. De Raad heeft de aanbeveling over het economisch beleid van de eurozone ([3]) aangenomen op 21 april 2026, en het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid en de aanbeveling over menselijk kapitaal op 9 maart 2026.

([1]) PB L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden (PB L 306, 23.11.2011, blz. 25).
([3]) PB C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Op 29 januari 2025 heeft de Commissie het kompas voor concurrentievermogen gepubliceerd, een strategisch kader dat de komende vijf jaar het mondiale concurrentievermogen van de Unie moet stimuleren. Daarin worden de drie transformatievereisten innovatie, decarbonisatie en concurrentievermogen, en veiligheid genoemd als kritieke pijlers voor duurzame economische groei. Sinds de bekendmaking ervan heeft het kompas voor concurrentievermogen gediend als uitgangspunt voor de werkzaamheden in het kader van het Europees Semester en zorgt het ervoor dat het economisch beleid van de lidstaten in overeenstemming is met de strategische doelstellingen van de EU, waarbij een uniforme aanpak van economische governance wordt opgezet ter bevordering van duurzame groei, innovatie en veerkracht in de Unie.

(4) In 2026 blijft het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid parallel verlopen met de slotfase van de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit ([4]). Herstel- en veerkrachtplannen zijn, samen met financiering in het kader van het cohesiebeleid, van essentieel belang gebleken voor de verwezenlijking van de beleidsprioriteiten van het Europees Semester, aangezien met de plannen alle of een aanzienlijk deel van de uitdagingen die in de relevante landspecifieke aanbevelingen van de recente cycli zijn aangehaald, moesten worden aangepakt, en in de door het Europees cohesiebeleid gefinancierde programma's rekening moest worden gehouden met de landspecifieke aanbevelingen. Nu de herstel- en veerkrachtfaciliteit bijna ten einde loopt, blijft het van essentieel belang om de hervormingen en investeringen die in het kader daarvan worden ondersteund en uitgevoerd, vol te houden, met name die welke bijdragen tot de aanpak van de uitdagingen die in de landspecifieke aanbevelingen zijn vastgesteld, en erop voort te bouwen.

(5) Op 3 juni 2026 heeft de Commissie het landverslag 2026 voor Bulgarije bekendgemaakt. Daarin is de vooruitgang beoordeeld die Bulgarije heeft geboekt bij de uitvoering van de landspecifieke aanbevelingen voor 2025 en is de balans opgemaakt van de uitvoering door Bulgarije van het herstel- en veerkrachtplan. Op basis van die analyse zijn in het landverslag de dringendste uitdagingen voor Bulgarije in kaart gebracht. Ook is daarin de vooruitgang beoordeeld die Bulgarije heeft geboekt bij de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten en bij de verwezenlijking van de kerndoelen van de Unie inzake werkgelegenheid, vaardigheden en vermindering van armoede en sociale uitsluiting, alsook bij de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

(6) Op 20 juni 2025 heeft de Raad, op basis van de beoordeling en de aanbeveling van de Commissie, een aanbeveling aangenomen tot goedkeuring van het nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn van Bulgarije ([5]). Het plan bestrijkt de periode 2025 tot en met 2028 en bevat een begrotingsaanpassing die over vier jaar is gespreid. De Raad heeft de volgende maximale groeipercentages van de netto-uitgaven aanbevolen: 6,2 % in 2025, 4,9 % in 2026, 4,4 % in 2027 en 4,0 % in 2028; deze stemmen overeen met de maximale cumulatieve groeipercentages die zijn berekend op basis van referentiejaar 2024, namelijk 6,2 % in 2025, 11,4 % in 2026, 16,3 % in 2027 en 21 % in 2028.

(7) De Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de gevolgen daarvan vormen een existentiële uitdaging voor de Europese Unie. De Commissie heeft de lidstaten uitgenodigd te verzoeken om een gecoördineerde activering van de nationale ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact ter ondersteuning van de inspanningen van de EU om tot een snelle en aanzienlijke verhoging van de defensie-uitgaven te komen ([6]), en dit voorstel is door de Europese Raad van 6 maart 2025 positief ontvangen. Naar aanleiding van het verzoek van Bulgarije heeft de Raad op 8 juli 2025 op aanbeveling van de Commissie een aanbeveling aangenomen op grond waarvan Bulgarije mag afwijken van de aanbevolen maximale groeipercentages van de netto-uitgaven ([7]). Tijdens de periode waarin de nationale ontsnappingsclausule geactiveerd is (2025-2028), kan Bulgarije de prioriteiten voor overheidsuitgaven herzien of de overheidsinkomsten verhogen, zodat aanhoudende hogere defensie-uitgaven de houdbaarheid van de begroting op middellange termijn niet in gevaar brengen.

([4]) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) Aanbeveling van de Raad van 20 juni 2025 tot goedkeuring van het nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn van Bulgarije (PB C, C/2025/3700, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3700/oj).

([6]) Mededeling van de Commissie, "Hogere defensie-uitgaven opvangen binnen het stabiliteits- en groeipact", Brussel, 19 maart 2025, C (2025) 2000 final.

([7]) Aanbeveling van de Raad van 8 juli 2025 houdende toestemming voor Bulgarije om af te wijken van de in Verordening (EU) 2024/1263 van de Raad vastgestelde maximale groeipercentages van de netto-uitgaven (activering van de nationale ontsnappingsclausule) (PB C, C/2025/3961, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3961/oj).

(8) Op 30 april 2026 heeft Bulgarije zijn jaarlijkse voortgangsverslag 2026 ([8]) ingediend over de naleving van de aanbevolen maximale groeipercentages van de netto-uitgaven en de uitvoering van hervormingen en investeringen als antwoord op de belangrijkste uitdagingen zoals benoemd in de landspecifieke aanbevelingen van het Europees Semester. Er zijn echter geen begrotingsgegevens voor 2026 verstrekt. Het jaarlijkse voortgangsverslag weerspiegelt ook de halfjaarlijkse verslaglegging van Bulgarije over de vooruitgang bij de uitvoering van zijn herstel- en veerkrachtplan overeenkomstig artikel 27 van Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad ([9]).

(9) De groei van het reële bbp in 2025 bedroeg 3,1 % en de GICP-inflatie 3,5 %. Volgens de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie zal het reële bbp in 2026 groeien met 2,5 % en in 2027 met 2,2 %, bij een GICP-inflatie van 4,2 % in 2026 en 2,6 % in 2027.

(10) Volgens gegevens van Eurostat ([10]) is het overheidstekort van Bulgarije gestegen van 3 % van het bbp in 2024 tot 3,5 % van het bbp in 2025. De stijging van het tekort in 2025 is voornamelijk te wijten aan het gecombineerde effect van de stijging van de salarissen in de overheidssector, met name op het gebied van defensie en veiligheid, en van stijgingen van de sociale uitgaven, met inbegrip van automatische pensioenindexeringen en de stijging van nationaal gefinancierde overheidsinvesteringen, rente-uitgaven en investeringssubsidies in de Bulgarian Energy Holding. Op basis van de op de afsluitdatum van de prognoses bekende beleidsmaatregelen wordt in de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie uitgegaan van een tekort van 4,1 % van het bbp in 2026 en 4,3 % van het bbp in 2027. De stijgingen in 2026 en 2027 zijn voornamelijk toe te schrijven aan de aanhoudende structurele stijgingen van de lonen in de overheidssector en de sociale uitkeringen bij gebrek aan compenserende maatregelen.

(11) Uitgaande van de ramingen van de Commissie was de begrotingskoers ([11]), die zowel op nationaal niveau als door de EU gefinancierde uitgaven omvat, in 2025 expansief, met 2,3 % van het bbp. De begrotingskoers zal naar verwachting expansief zijn, met 1,0 % van het bbp in 2026, en contractief, met 1,6 % van het bbp in 2027.

(12) Volgens gegevens van Eurostat ([12]) is de overheidsschuld van Bulgarije gestegen van 23,8 % van het bbp eind 2024 tot 29,9 % van het bbp eind 2025. De stijging van de schuldquote in 2025 is voornamelijk toe te schrijven aan kapitaalinjecties in de Bulgarian Energy Holding en de Bulgaarse Ontwikkelingsbank. Op basis van de op de afsluitdatum van de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie bekende beleidsmaatregelen wordt er in die prognoses van uitgegaan dat de schuldquote zal stijgen tot 32,3 % eind 2026 en verder tot 35,5 % eind 2027.

(13) Volgens gegevens van Eurostat ([13]) bedroegen de totale defensie-uitgaven van de overheid in Bulgarije in 2025 1,9 % van het bbp. Volgens de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie zullen deze in 2026 op hetzelfde peil blijven. Dit komt overeen met een stijging van 0,6 procentpunt van het bbp ten opzichte van 2024 ([14]).

([8]) De jaarlijkse voortgangsverslagen 2026 zijn beschikbaar op: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([9]) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([10]) Euro-indicatoren van Eurostat, 22 april 2026.

([11]) De begrotingskoers wordt gedefinieerd als een maatstaf van de jaarlijkse verandering in de onderliggende begrotingssituatie van de overheid. Op basis daarvan wordt de economische impuls beoordeeld die uitgaat van het begrotingsbeleid — zowel het op nationaal niveau gefinancierde beleid als het beleid dat uit de EU-begroting wordt gefinancierd. De begrotingskoers wordt gemeten als het verschil tussen i) het groeipotentieel op middellange termijn en ii) de verandering in de primaire uitgaven (discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde niet meegerekend), inclusief de uitgaven gefinancierd door niet terug te betalen steun (subsidies) uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit en andere Uniefondsen.

([12]) Euro-indicatoren van Eurostat, 22 april 2026.

([13]) Eurostat, overheidsuitgaven door classificatie van overheidsfuncties (COFOG).

([14]) De NAVO-definitie van defensie-uitgaven verschilt van de COFOG-definitie van defensie-uitgaven. Bovendien kunnen er verschillen optreden als gevolg van het moment waarop de uitgaven worden geboekt, met name in het geval van militaire uitrusting, aangezien de NAVO-rapportage niet verloopt volgens de nationale boekhoudregels voor het moment van boeking.

(14) De Unie wordt nog steeds geconfronteerd met risico's op verstoringen van de energievoorziening en hoge prijsvolatiliteit, die worden verergerd door geopolitieke spanningen met gevolgen voor de mondiale olie- en gasmarkten. Uit de ervaring met de energiecrisis van 2022-2023 is gebleken dat brede en niet-gerichte maatregelen hoge begrotingskosten met zich meebrengen en in sociaal en economisch opzicht inefficiënt zijn. Sinds het uitbreken van de oorlog in het Midden-Oosten in februari 2026 heeft Bulgarije budgettaire beleidsmaatregelen vastgesteld om de gevolgen van de hoge energieprijzen voor huishoudens en bedrijven te verzachten ([15]). Het gaat om gerichte maandelijkse steun voor lage-inkomensgroepen tot juni 2026 en gerichte subsidies voor passagiersvervoerders die kleine kernen bedienen voor 2026. Volgens de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie bedragen de begrotingskosten van deze maatregelen in 2026 minder dan 0,1 % van het bbp. Indien deze maatregelen tot eind 2026 van kracht zouden blijven, zouden de begrotingskosten ervan volgens ramingen van de Commissie 0,1 % van het bbp bedragen in 2026.

(15) Volgens de berekeningen van de Commissie namen de netto-uitgaven in Bulgarije in 2025 met 12,3 % toe. De groei van de netto-uitgaven in 2025 ligt boven het aanbevolen maximale groeipercentage, met een afwijking van 2,1 % van het bbp op jaarbasis. Rekening houdend met de flexibiliteit voor hogere defensie-uitgaven waarin de nationale ontsnappingsclausule voorziet, bedraagt de cumulatieve afwijking van de netto-uitgaven 1,4 % van het bbp.

(16) Volgens de berekeningen van de Commissie zullen de netto-uitgaven van Bulgarije naar verwachting toenemen met 5,5 % in 2026 en met 18,5 % cumulatief in 2025 en 2026. De verwachte groei van de netto-uitgaven in 2026 ligt boven het aanbevolen maximale groeipercentage, met een afwijking van 0,2 % van het bbp op jaarbasis. Wanneer 2025 en 2026 samen worden beschouwd, komt ook het verwachte cumulatieve groeipercentage van de netto-uitgaven uit boven het aanbevolen maximale groeipercentage, met een afwijking van in totaal 2,2 % van het bbp. Rekening houdend met de flexibiliteit voor hogere defensie-uitgaven waarin de nationale ontsnappingsclausule voorziet, bedraagt de verwachte cumulatieve afwijking van de netto-uitgaven, wanneer 2025 en 2026 samen worden beschouwd, 1,6 % van het bbp.

(17) Op 3 juni 2026 heeft de Commissie een verslag in het kader van artikel 126, lid 3, VWEU ([16]) vastgesteld. In dat verslag werd de situatie van Bulgarije getoetst aan het tekortcriterium. In 2025 bedroeg het tekort minder dan 3 % van het bbp als rekening wordt gehouden met de stijging van de defensie-uitgaven sinds 2024 in het kader van de nationale ontsnappingsclausule voor defensie. Op basis van de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie zal het tekort in 2026 naar verwachting de referentiewaarde van 3 % van het bbp overschrijden, mede gezien de stijging van de defensie-uitgaven sinds 2024. In het verslag wordt geconcludeerd dat Bulgarije, rekening houdend met alle relevante factoren, niet aan het tekortcriterium heeft voldaan. In het licht daarvan en rekening houdend met het advies van het Economisch en Financieel Comité dat is uitgebracht overeenkomstig artikel 126, lid 4, VWEU, heeft de Commissie voorgesteld een buitensporigtekortprocedure in te leiden door de Raad aan te bevelen een besluit overeenkomstig artikel 126, lid 6, VWEU vast te stellen waarin het bestaan van een buitensporig tekort wordt geconstateerd, wegens niet-nakoming van het tekortcriterium in 2026. Op 10 juli 2026 heeft de Raad dat besluit voor Bulgarije ([17]) vastgesteld, samen met een aanbeveling ([18]) op grond van artikel 126, lid 7, VWEU, om een einde te maken aan de buitensporigtekortsituatie.

([15]) Dit weerspiegelt de situatie op de afsluitdatum van de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie (4 mei 2026).

([16]) Verslag van de Commissie opgesteld overeenkomstig artikel 126, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, 3.6.2026 (COM(2026) 302 final).

([17]) Besluit (EU) 2026/1758 van de Raad van 10 juli 2026 inzake het bestaan van een buitensporig tekort in Bulgarije, (PB L, 2026/1758, 1.9.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2026/1758/oj).

([18]) Aanbeveling van de Raad om een einde te maken aan de buitensporigtekortsituatie in Bulgarije, aangenomen op 10 juli 2026. Alle documenten met betrekking tot de buitensporigtekortprocedure van Bulgarije zijn te vinden op: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Bulgaria_en.

(18) Bulgarije staat voor een tweeledige uitdaging: de houdbaarheid van zijn overheidsfinanciën waarborgen en tegelijkertijd de billijkheid en doeltreffendheid van zijn belastingstelsel verbeteren. Een van de belangrijkste kenmerken van het stelsel is het forfaitair tarief van 10 % voor de inkomstenbelasting, dat zonder vrijstellingsbedrag wordt toegepast in combinatie met de afgetopte socialezekerheidsbijdragen, wat samen leidt tot een regressieve verdeling van de belastingdruk, zodat mensen met een hoog inkomen met een iets lagere belastingwig worden geconfronteerd dan mensen met een laag inkomen. De afgelopen jaren zijn de overheidsuitgaven gestegen, met name op het gebied van pensioenen en lonen in de overheidssector. Deze verhogingen werden vaak gefinancierd door middel van kortetermijn- of eenmalige maatregelen in plaats van stabiele, structurele maatregelen. Dit heeft de voorspelbaarheid van het begrotingsbeleid verminderd en de begrotingsrisico's vergroot, met name nu verdere structurele druk op de uitgaven ontstaat. In de toekomst zullen demografische ontwikkelingen naar verwachting een belangrijke rol spelen. De vergrijzing zal een aanhoudende druk leggen op de sociale uitgaven, met name voor pensioenen en gezondheidszorg, die bovendien te kampen hebben met uitdagingen op het gebied van toereikendheid. Tegelijkertijd zullen extra uitgaven in verband met de versterking van de nationale en collectieve defensievermogens de overheidsfinanciën waarschijnlijk verder onder druk zetten. Zonder beleidsaanpassingen zullen deze factoren het moeilijker maken om de begrotingsdiscipline te handhaven. Bulgarije staat ook voor aanhoudende structurele uitdagingen aan de ontvangstenzijde. De belastinginkomsten als aandeel van het bbp blijven aanzienlijk onder het EU-gemiddelde, waardoor het vermogen van het land om openbare diensten en investeringen te financieren wordt beperkt. De belastinginning wordt verder verzwakt door de hoge achterstallige belastingschulden. Bovendien heeft Bulgarije een van de grootste geschatte schaduweconomieën in de Europese Unie, wat de belastingnaleving ondermijnt en de inkomstenmogelijkheden van het land beperkt.

(19) De systematische, daadwerkelijke en tijdige betrokkenheid van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners, maatschappelijke organisaties en andere relevante belanghebbenden blijft van essentieel belang om te zorgen voor een breed gevoelde verantwoordelijkheid voor de succesvolle uitvoering van de financieringsinstrumenten van de Unie, ook in de context van het Europees Semester.

(20) Wat betreft de uitvoering van de cohesiebeleidsprogramma's, die steun uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO), het Fonds voor een rechtvaardige transitie (JTF), het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) en het Cohesiefonds (CF) omvatten, heeft Bulgarije goede vooruitgang geboekt, met name wat de selectie van projecten betreft. Het is belangrijk de inspanningen op te voeren om ervoor te zorgen dat de geselecteerde programma's snel worden uitgevoerd en de impact ervan in de praktijk wordt gemaximaliseerd. Tegelijkertijd moet Bulgarije de uitvoering van het Fonds voor een rechtvaardige transitie (JTF) versnellen, aangezien de middelen vóór eind 2026 moeten worden uitbetaald. Het is van essentieel belang ervoor te zorgen dat de nieuwe investeringen die Bulgarije in zijn tussentijdse evaluatie van de cohesiebeleidsfondsen heeft vastgesteld, met name die welke verband houden met de vijf prioriteiten die in de verordening inzake de tussentijdse evaluatie ([19]) zijn vastgesteld, snel en doeltreffend worden gerealiseerd.

(21) De oostelijke grensregio's van Bulgarije worden geconfronteerd met extra uitdagingen die hun vooruitzicht op economische en sociale ontwikkeling belemmeren, terwijl bestaande structurele uitdagingen worden versterkt. De gevolgen van Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne verhogen de veiligheidsgerelateerde spanningen, verstoren grensoverschrijdende economische activiteiten en verlagen de aantrekkelijkheid voor investeerders.

(22) Bulgarije staat voor diverse uitdagingen in verband met de werking en capaciteit van de overheid en het decentraal bestuur, de digitalisering van overheidsdiensten, het kader voor justitie en corruptiebestrijding, overheidsopdrachten en kwaliteit van de regelgeving, het niveau van onderzoek en innovatie, het decarboniseren van het energiesysteem en de industrie, energiearmoede, vervoer en connectiviteit, klimaatbestendigheid, tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden, sociale inclusie en gezondheidszorg.

([19]) Verordening (EU) 2025/1914 van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2025 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1058 en Verordening (EU) 2021/1056 wat betreft specifieke maatregelen voor het aanpakken van strategische uitdagingen in het kader van de tussentijdse evaluatie (PB L, 2025/1914, 19.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1914/oj).

(23) De overheid kampt nog steeds met capaciteitsbeperkingen, met name op decentraal niveau, en verdere inspanningen lijken nodig om aan de verwachtingen van burgers en bedrijven te voldoen. Bulgarije heeft het laagste percentage ambtenaren dat deelneemt aan volwasseneneducatie, wat de ontwikkeling van vaardigheden op zowel nationaal als decentraal niveau belemmert. Daarnaast ondervinden gemeenten aanhoudende moeilijkheden bij het aantrekken en behouden van gekwalificeerde deskundigen om door de EU gefinancierde initiatieven en projecten uit te voeren, wat uitdagingen met zich meebrengt voor het beheer van EU-middelen. De versnippering van bestuurs- en planningsprocessen op decentraal niveau vormt een extra belemmering voor een doeltreffend beheer van door de EU gefinancierde projecten en voor het op elkaar afstemmen van prioriteiten binnen een bredere territoriale strategie. Er zijn meer digitale overheidsdiensten beschikbaar geworden, die regelmatig worden gebruikt door bedrijven en burgers, maar de mogelijkheden die de digitale overheidsinfrastructuur biedt, zijn niet ten volle benut vanwege de hoge administratieve complexiteit en de lage gebruiksvriendelijkheid. Om deze tekortkomingen te verhelpen, zijn de belangrijkste resterende prioriteiten het waarborgen van de interoperabiliteit tussen bestuursniveaus, het vereenvoudigen en digitaliseren van interne workflows en het uitbreiden van de verlening van end-to-end online overheidsdiensten. Er worden inspanningen geleverd om de regelgeving te vereenvoudigen, de regelgevingsinstrumenten te verbeteren en de administratieve lasten te verminderen, maar deze hebben nog geen tastbare resultaten opgeleverd. Regelgevings- en administratieve belemmeringen voor de eengemaakte markt hebben gevolgen voor de goederenhandel binnen de Europese Economische Ruimte (met inbegrip van grensoverschrijdende logistieke ketens), de verlening van professionele diensten en de vestiging van bedrijven.

(24) Het versterken van corruptiebestrijding blijft cruciaal om een stabiel en voorspelbaar economisch klimaat op basis van de rechtsstaat te handhaven. Bulgarije heeft nog geen solide staat van dienst wat betreft het onderzoeken en vervolgen van corruptie, met name in corruptiezaken op hoog niveau. Het rechtskader voor een commissie voor corruptiebestrijding, dat in 2023 werd ingevoerd, waarborgde de politieke onafhankelijkheid van het orgaan niet en werd in 2026 herroepen, voordat het nieuwe bestuur van de commissie voor corruptiebestrijding kon worden benoemd. Bulgarije heeft enkele stappen gezet met betrekking tot een herzien kader voor corruptiebestrijding, met de goedkeuring van een nieuwe wet inzake de bestrijding van corruptie onder personen die een openbaar ambt bekleden. Voorts zijn de onafhankelijkheid en de doeltreffende werking van de hoge raad voor de magistratuur, als rechterlijk orgaan met zelfbestuur, essentieel voor de goede werking van zowel de rechtbanken als het openbaar ministerie, met name in corruptiezaken op hoog niveau. De hoge raad voor de magistratuur werkt sinds 2022 met een verstreken mandaat, wat nadelige gevolgen heeft voor zijn legitimiteit en hem belet een aantal van zijn functies uit te oefenen, zoals de benoeming van een nieuwe procureur-generaal. Gezien de leidende rol van het openbaar ministerie bij het uitvoeren van strafrechtelijke onderzoeken, kan het aanpakken van de tekortkomingen in verband met de werking van de hoge raad voor de magistratuur de inspanningen op het gebied van corruptiebestrijding in het land verder ondersteunen.

(25) Structurele tekortkomingen op het gebied van bestuur en uitvoering bij overheidsopdrachten blijven het concurrentievermogen beperken. Het toenemende aandeel onderhands gegunde percelen en procedures met één inschrijver, alsook een aanzienlijk aantal niet-succesvolle of geannuleerde opdrachten ontmoedigen deelname en hollen het vertrouwen en het rechtvaardigheidsgevoel bij bedrijven uit. Hoewel in het kader van het herstel- en veerkrachtplan enkele procedurele verbeteringen zijn doorgevoerd, zijn verdere herziening van de bestuursstructuur, versterking van de waarborgen, samenwerking tussen aanbestedingsinstanties en vergroting van de capaciteit en deskundigheid van de betrokken agentschappen nodig om structurele uitdagingen het hoofd te bieden. Bulgarije heeft enkele stappen gezet om het mandaat van bepaalde regulerende instanties te verlengen, maar de bezorgdheid over hun onafhankelijkheid blijft bestaan. Beperkte middelen en ongepaste politieke beïnvloeding belemmeren de kwaliteit van hun regulerende output. Er zijn nog steeds onvoldoende waarborgen voor de onafhankelijkheid van regelgevende instanties ten aanzien van marktdeelnemers, met name in sectoren als energie, waar staatsbedrijven aanzienlijke invloed uitoefenen. Wat justitie betreft, blijft er bezorgdheid bestaan over de werking van de inspectiedienst van de hoge justitiële raad en het risico van politieke beïnvloeding, aangezien zijn mandaat in 2020 is verstreken en niet is verlengd.

(26) Het onderzoek- en innovatiesysteem van Bulgarije staat nog steeds voor aanzienlijke uitdagingen, met lage overheids- en particuliere investeringen in O&O die ver onder de EU-gemiddelden liggen, en een versnipperd institutioneel landschap dat de doeltreffendheid beperkt, zoals uiteengezet in het verslag over de beleidsondersteuningsfaciliteit. Ondanks vooruitgang in het bestuurskader, onder meer door de goedkeuring van de wet over onderzoek en innovatie en de oprichting van de innovatie- en onderzoeksraad, blijft een consistente en duidelijke uitvoering noodzakelijk. Bovendien blijven de institutionele mandaten voor onderzoeksorganisaties en instellingen voor hoger onderwijs onduidelijk en zijn de onderzoeksactiviteiten te sterk geconcentreerd in de hoofdstedelijke regio, waardoor de regionale verschillen nog groter worden. Ondanks enkele verbeteringen wordt de commercialisering van onderzoeksresultaten belemmerd door zwakke banden tussen de academische wereld en het bedrijfsleven en door een minder ontwikkeld ecosysteem voor technologieoverdracht. Hoewel de fondsen van het cohesiebeleid een nieuwe hub voor technologieoverdracht ondersteunen en de digitale transformatie van kmo's geleidelijk verbetert, zijn meer publieke en particuliere investeringen in O&O, in combinatie met duidelijkere institutionele mandaten en versterkte commercialiseringsmechanismen, nodig om de impact van innovatie te vergroten.

(27) De groothandelsprijzen voor elektriciteit in Bulgarije behoren nog steeds tot de hoogste in de EU. Hoewel er enige vooruitgang is geboekt bij het verminderen van de afhankelijkheid ten aanzien van fossiele brandstoffen voor elektriciteitsopwekking, dankzij de uitfasering van stroomafnameovereenkomsten en openbaredienstverplichtingen die kolengestookte energiecentrales rechtstreeks ondersteunen, blijft het elektriciteitssysteem in Bulgarije afhankelijk van deze centrales om aan de vraag te voldoen. De grootschalige uitrol van capaciteit voor de opwekking van zonne-energie ging niet gepaard met een gelijkwaardige uitrol van onshore- en offshore-windcapaciteit, ondanks het bestaande potentieel in Bulgarije. De verwachte uitrol van grote capaciteit voor batterijopslag kan, indien gecombineerd met de versterking van distributienetten die moeten worden gemoderniseerd en extra capaciteit nodig hebben, een flexibelere en koolstofarmere elektriciteitsvoorziening mogelijk maken. Door de flexibiliteit van de vraag te vergroten zouden de detailhandelsprijzen voor huishoudens beter aansluiten bij groothandelsprijssignalen, en slimme metersystemen moeten verder worden ontwikkeld. Vraag en aanbod moeten flexibel zijn om de afhankelijkheid ten aanzien van fossiele brandstoffen te verminderen en het elektriciteitssysteem te decarboniseren, wat leidt tot betaalbaardere elektriciteitsprijzen met extra hernieuwbare energiebronnen respectievelijk koolstofarme energieopwekking en verbeterde netten. De Bulgarian Energy Holding, die bestaat uit Bulgaarse staatsbedrijven op het gebied van koolstofarme energieopwekking (kernenergie, waterkracht), fossielebrandstofactiva (kolengestookte energiecentrales en steenkoolwinning, alsook aardgasactiva), en gereguleerde activa/transmissiesysteembeheerders (TSB's), moet worden hervormd om de transparantie ervan te verbeteren en de bezorgdheid over kruissubsidiëring van steenkoolactiva weg te nemen. Deze hervorming zou gereguleerde activa — met name de TSB voor elektriciteit — in staat stellen zich op hun kernactiviteiten te concentreren en de transitie weg van steenkoolactiviteiten te ondersteunen, en zo de afhankelijkheid ten aanzien van fossiele brandstoffen verminderen.

(28) Stadsverwarmingssystemen in Bulgarije blijven afhankelijk van aardgas en andere brandstoffen die broeikasgassen uitstoten. Hoewel er vooruitgang is geboekt bij de uitfasering van subsidies voor fossiele brandstoffen voor elektriciteitsproductie, is er tot dusverre niets gedaan aan subsidies voor stadsverwarming waarvoor vóór 2030 geen uitfasering is gepland. Fossiele brandstoffen die niet gericht zijn op energiearmoede, noch echte problemen op het gebied van energiezekerheid aanpakken, de elektrificatie belemmeren en niet essentieel zijn voor het concurrentievermogen van de industrie, kunnen worden beschouwd als een prioriteit voor uitfasering. Teruglevertarieven voor warmtekrachtcentrales die leveren aan stadsverwarmingsnetten verlengen de economische levensvatbaarheid van warmteopwekking op basis van fossiele brandstoffen en vertragen de modernisering van opwekkings- en netwerkactiva aan de hand van hoge efficiëntienormen. Een hervorming van deze tarieven zou begrotingsruimte vrijmaken die kan worden omgebogen naar decarbonisatie van stadsverwarming en gerichte steun voor energiearme huishoudens.

(29) Energiearmoede blijft een structureel probleem in Bulgarije, dat is toe te schrijven aan een gebrek aan steunmechanismen voor de meest behoeftigen, waardoor het percentage mensen dat niet in staat is hun woning voldoende te verwarmen, ruim boven het EU-gemiddelde ligt. Hoewel de steun momenteel gericht is op brede maatregelen, zoals universeel lage gereguleerde detailhandelsprijzen voor elektriciteit en teruglevertarieven voor warmtekrachtcentrales die aan stadsverwarmingsnetten leveren, blijft de gerichte bijstand achterlopen. Door dit inefficiënte gebruik van overheidsmiddelen blijven de meest kwetsbare huishoudens in de kou staan. Daaruit blijkt dat energiearmoede moet worden aangepakt door adequate, gerichte beleidsmaatregelen uit te werken.

(30) Ondanks beperkte vooruitgang bij het vergroten van de energie-efficiëntie in de industrie blijft een verdere vermindering van het energieverbruik door industriële gebruikers cruciaal, aangezien de energie-intensiteit van de Bulgaarse productiesector nog steeds tot de vier hoogste in de Unie behoort. Daarnaast is een aanzienlijk deel van de industriële broeikasgasemissies (45 %, vergeleken met het EU-gemiddelde van 35 %) afkomstig van niet-energie-gerelateerde processen, wat de noodzaak onderstreept van alomvattende decarbonisatiemaatregelen die verder gaan dan energie-efficiëntie alleen. Het versnellen van de decarbonisatie van de industrie — met name in productiesectoren met hoge uitstoot — zou bijdragen tot het versterken van het concurrentievermogen en tegelijkertijd de afhankelijkheid ten aanzien van broeikasgasintensieve hulpbronnen en energie verminderen.

(31) Vervoer blijft een van de sectoren met de hoogste broeikasgasemissies in Bulgarije in 2023, terwijl het gebruik van elektrische voertuigen aanzienlijk onder het EU-gemiddelde blijft, met 0,56 % in 2024. De uitrol van laadinfrastructuur verloopt traag: minder dan 15 % van de vereiste elektrische laadinfrastructuur voor 2030 is uitgerold. Een gebrek aan infrastructuur voor het openbaar vervoer leidt tot uitdagingen op het gebied van connectiviteit, met name in het noorden. Er zijn verdere maatregelen nodig om investeringen in infrastructuur in het openbaar vervoer te versnellen, de spoorweginfrastructuur te moderniseren (onder meer door elektrificatie met het ERTMS) en de oplaadinfrastructuur voor elektrische voertuigen uit te breiden, en tegelijkertijd de verkeersveiligheidsmaatregelen doeltreffend te handhaven en de connectiviteit van het noorden en over de grenzen heen (met de voltooiing van TEN-T) te verbeteren.

(32) Bulgarije blijft kwetsbaar voor toenemende klimaatrisico's (met name overstromingen, droogten en dalende waterstanden), die een uitdaging vormen voor de economische en maatschappelijke veerkracht van het land. De klimaatverandering brengt grote kwetsbaarheden van de vervoersinfrastructuur aan het licht. De kwaliteit van de waterinfrastructuur blijft zwak, waarbij de verliezen zeer hoog zijn en de naleving van de vereisten voor de behandeling van afvalwater bij lange na niet aan de EU-voorschriften voldoet, wat wijst op hardnekkige tekortkomingen in het water- en afvalbeheer. Het nationale kader voor klimaatadaptatie vormt een basis voor actie, maar de uitvoering ervan blijft ongelijk als gevolg van versnipperde klimaatgovernance en bredere institutionele tekortkomingen, waaronder het ontbreken van verplichte klimaatrisicobeoordelingen. Verdere acties, waaronder enkele die door het cohesiebeleid worden ondersteund, zijn gericht op het verbeteren van de water- en afvalinfrastructuur en het vergroten van de klimaatbestendigheid. De investeringen blijven echter onder de EU-gemiddelden, terwijl het gebruik van op de natuur gebaseerde oplossingen en de verzekeringsdekking tegen klimaatgerelateerde risico's beperkt blijven, waardoor het duurzame gebruik van hulpbronnen en de algehele veerkracht, waaronder die van marine ecosystemen, worden beperkt.

(33) In het licht van de cruciale rol van menselijk kapitaal bij het versterken van het concurrentievermogen en de strategische autonomie van de Unie heeft de Raad de lidstaten in 2026 aanbevolen dringend actie te ondernemen om iets te doen aan de structurele uitdagingen in verband met menselijk kapitaal op het vlak van vaardigheden, onderwijs en opleiding, die het concurrentievermogen belemmeren. De tot Bulgarije gerichte landspecifieke aanbevelingen 2026 kunnen bijdragen tot de uitvoering van de aanbeveling van de Raad over menselijk kapitaal in de Unie.

(34) De zwakke prestaties van Bulgarije op het gebied van basisvaardigheden wijzen op structurele uitdagingen die de ontwikkeling van menselijk kapitaal en het concurrentievermogen belemmeren. Ongeveer de helft van de Bulgaarse 15-jarigen beschikt niet over de minimale basisvaardigheden, wat ongeveer het dubbele is van het EU-gemiddelde. De ondermaatse prestaties houden verband met uitdagingen op het gebied van de onderwijsprogramma's en de kwaliteit van het onderwijs. Er wordt onvoldoende gebruik gemaakt van op competenties gebaseerde, op lerenden gerichte benaderingen en er wordt te weinig aandacht besteed aan de ontwikkeling van basisvaardigheden en STEM-competenties. De deelname aan voor- en vroegschoolse educatie en opvang blijft laag en ongelijk verdeeld over de regio's, waardoor voorschools leren wordt beperkt en ongelijkheden in de hand worden gewerkt. Vooral kansarme groepen, waaronder Romakinderen, worden hierdoor getroffen. Ondanks recente inspanningen staat het hoger onderwijs in Bulgarije nog steeds voor aanzienlijke uitdagingen bij de ontwikkeling van hooggekwalificeerd talent, met name op het gebied van STEM, met gevolgen voor de productiviteit en innovatie. Ondanks recente inspanningen lijdt de kwaliteit van het onderwijs nog steeds onder tekorten aan leerkrachten, met name op het gebied van STEM, ontoereikende en niet-doelgerichte mogelijkheden op het gebied van professionele ontwikkeling en een zwakke koppeling tussen prestaties en beloning.

(35) De Bulgaarse arbeidsmarkt bleef krap in 2025: de arbeidsparticipatie steeg tot 77 %, net iets boven het EU-gemiddelde. Tegelijkertijd daalde de totale werkgelegenheid voor het derde opeenvolgende jaar, in overeenstemming met bredere demografische trends, terwijl de werkloosheid met 3,5 % ongekend laag bleef. Ondanks tekenen die op een zwakkere vraag wijzen, zijn er nog steeds tekorten aan arbeidskrachten. Werkgevers geven aan dat er nog steeds behoefte is aan meer dan 230 000 extra werknemers. Er zijn nog steeds grote regionale verschillen. Zo bedraagt het verschil op het gebied van de werkgelegenheid tussen de best presterende en de slechtst presterende regio's ruim 10 procentpunt. Het percentage jongeren die niet werken en geen onderwijs of opleiding volgen (NEET's), bleef hoog in vergelijking met het EU-gemiddelde, met name onder jongeren met een handicap en Roma. De arbeidsmarktresultaten bleven ook ongelijk voor kwetsbare groepen: de arbeidsparticipatiekloof voor personen met een handicap bleef groot en hoewel er de afgelopen jaren aanzienlijke vooruitgang is geboekt, bleef de arbeidsparticipatie van Roma achter bij het nationale gemiddelde, terwijl het NEET-percentage onder jonge Roma nog steeds maar liefst 46 % bedroeg.

(36) Tekorten aan vaardigheden blijven het concurrentievermogen belemmeren. Hoewel het percentage mensen met ten minste digitale basisvaardigheden in 2025 is gestegen, bleef het ver onder het EU-gemiddelde, waardoor de prestaties van de arbeidsmarkt en de toegang tot onlinediensten werden beperkt en er tegelijkertijd grotere sociale en regionale verschillen dreigden te ontstaan. Het aandeel ICT-specialisten ligt iets onder het EU-gemiddelde en het gebruik van AI door bedrijven was nog steeds bescheiden. Ondanks de lopende hervormingen van beroepsonderwijs en -opleiding en de verhoudingsgewijs hoge deelname aan hoger secundair beroepsonderwijs en -opleiding blijven hardnekkige discrepanties tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden wegen op de resultaten, aangezien de arbeidsparticipatie van afgestudeerden van beroepsonderwijs en -opleiding onder het EU-gemiddelde blijft en onvoldoende is afgestemd op de vraag op de arbeidsmarkt. Bulgarije blijft ver achter bij het EU-gemiddelde wat betreft de deelname aan volwasseneneducatie, ook onder werkende volwassenen. Het aanpakken van deze uitdagingen zou ook bijdragen tot de verbetering van de kwaliteit van de werkgelegenheid.

(37) Bulgarije staat nog steeds voor structurele uitdagingen in verband met armoedebestrijding, ongelijkheid en sociale bescherming. Het socialebeschermingsstelsel is versterkt door een hervorming van de minimuminkomensregeling, aangevuld met loonstijgingen, wat de inkomens van huishoudens heeft ondersteund en de financieringsbasis van de sociale verzekering heeft versterkt. Het langetermijneffect van de hervorming op toereikendheid en dekking moet nog worden geëvalueerd. Het percentage mensen voor wie armoede dreigt, is gedaald, maar blijft hoog, met name voor kwetsbare groepen, wat wijst op een beperkt effect van sociale overdrachten op armoedebestrijding. Het armoedecijfer onder werkenden is gedaald, maar blijft het hoogste in de EU. Het percentage Roma en personen met een handicap die met armoede of sociale uitsluiting worden bedreigd (AROPE) was met respectievelijk 78,3 % en 43,8 % bijzonder hoog en het AROPE-percentage voor kinderen ligt nog steeds ruim boven het EU-gemiddelde. De toegankelijkheid, betaalbaarheid en kwaliteit van sociale diensten zijn verbeterd dankzij gerichte hervormingen in verband met de kwaliteit en inventarisatie van sociale diensten, waaruit blijkt dat er vooruitgang is geboekt bij de overgang van institutionele zorg naar gemeenschaps- en thuiszorg. Niettemin blijven de behoeften aan sociale diensten, met name voor langdurige zorg, groot en blijven er uitdagingen bestaan. De snel vergrijzende samenleving weegt verder op de toegenomen vraag naar ouderenzorg en personeelstekorten ([20]).

(38) Bulgarije wordt nog steeds geconfronteerd met grote belemmeringen bij de toegang tot gezondheidszorg, met negatieve gevolgen voor de levensverwachting en de vermijdbare en behandelbare mortaliteit. Het gezondheidszorgstelsel blijft sterk ziekenhuisgericht, met een zeer laag aandeel uitgaven voor ambulante zorg, eerstelijnszorg en ziektepreventie, ondanks het grote aantal ziekenhuisbedden, de hoge ontslagpercentages in ziekenhuizen en de verhoudingsgewijs lage bezettingsgraad en gemiddelde verblijfsduur. Het betalingsmodel stimuleert gestandaardiseerde ziekenhuisbehandeling in plaats van op individuele behoeften afgestemde zorg. Tegelijkertijd wordt de toegang verder beperkt door tekorten en een ongelijke verdeling van gezondheidswerkers, met name verpleegkundigen, tegen de achtergrond van een vergrijzende beroepsbevolking. Ook de hoge eigen bijdragen blijven een aanzienlijke belemmering voor de toegang, waarbij Bulgarije het hoogste aandeel van dergelijke betalingen in de totale uitgaven voor gezondheidszorg in de EU laat optekenen, naast een hoog aandeel van particuliere uitgaven voor ambulante zorg. De toegang tot de gezondheidszorg wordt verder belemmerd door het trage en ongelijke gebruik van e-gezondheidsdiensten door patiënten en gezondheidswerkers.

([20]) SWD(2026) 122 final — Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF), 2026.

(39) Aangezien de economieën van de lidstaten van de eurozone in hoge mate met elkaar zijn verweven en zij collectief bijdragen tot de werking van de economische en monetaire unie, heeft de Raad in 2026 de lidstaten van de eurozone aanbevolen actie te ondernemen, onder meer via hun herstel- en veerkrachtplannen, teneinde uitvoering te geven aan de aanbeveling van 2026 over het economisch beleid van de eurozone. Voor Bulgarije draagt aanbeveling 1 bij tot de uitvoering van de eerste, tweede en derde aanbeveling over de eurozone, aanbeveling 2 tot de uitvoering van de vierde aanbeveling over de eurozone, aanbeveling 3 tot de uitvoering van de zevende en negende aanbeveling over de eurozone, aanbeveling 4 tot de uitvoering van de zevende aanbeveling over de eurozone, en aanbeveling 5 tot de uitvoering van de vijfde aanbeveling over de eurozone,

BEVEELT AAN dat Bulgarije in 2026 en 2027 de volgende acties onderneemt:

1. Zich houden aan de maximale groeipercentages van de netto-uitgaven die de Raad op 10 juli 2026 heeft aanbevolen, om een einde te maken aan het buitensporig tekort, en daarbij gebruikmaken van de flexibiliteit uit hoofde van de door de Raad geactiveerde nationale ontsnappingsclausule. De algehele uitgaven en gereedheid op het gebied van defensie en veiligheid verhogen, en tegelijkertijd de schuldhoudbaarheid waarborgen en zorgen voor een efficiënte besteding van de uitgaven en een geleidelijke aanpassing van de begroting om structureel hogere defensie-uitgaven te kunnen financieren. Ervoor zorgen dat maatregelen die worden genomen om de gevolgen van de stijgende energieprijzen te verzachten, tijdelijk zijn, dat ze gericht zijn op de bescherming van kwetsbare huishoudens of op de behoeften van energie-intensieve bedrijven, dat ze stimulansen voor energiebesparing in stand houden en dat de begrotingskosten van die maatregelen verenigbaar zijn met de toezeggingen binnen het begrotingskader van de EU. Maatregelen treffen om de schaduweconomie aan te pakken, onder meer door de prikkels voor te lage opgave en weglating van inkomsten te verminderen, en de billijkheid en de inkomstengenererende capaciteit van het belastingstelsel te verbeteren. De belastinginning versterken, onder meer door de inning van achterstallige betalingen te verbeteren, de belastingnaleving te ondersteunen en de inkomstenbasis te verbreden.

2. Zorgen voor continuïteit van de hervormingen en investeringen die in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit worden uitgevoerd. De inspanningen om de cohesiebeleidsprogramma's uit te voeren opvoeren, en daarbij in voorkomend geval voortbouwen op de heroriëntatie naar strategische prioriteiten en flexibiliteiten die zijn overeengekomen in het kader van de tussentijdse evaluatie van het cohesiebeleidskader. De unieke uitdagingen op sociaal-economisch gebied en op het gebied van veiligheid en civiele paraatheid aanpakken waarmee regio's aan de oostelijke buitengrens van de EU worden geconfronteerd, waaronder de noodzaak om te investeren in infrastructuur voor tweeërlei gebruik.

3. De werking van de overheid verbeteren, met name op decentraal niveau, door de regelgeving te vereenvoudigen en de regelgevingsinstrumenten te verbeteren, workflows en diensten te stroomlijnen en te digitaliseren, de interoperabiliteit tussen bestuursniveaus te vergroten, en de vaardigheden van ambtenaren verder te ontwikkelen. De doeltreffendheid van corruptiebestrijdingsmaatregelen verbeteren, met name in corruptiezaken op hoog niveau, onder meer door de onafhankelijkheid en de doeltreffende werking van de hoge raad voor de magistratuur te versterken. De kwaliteit en doeltreffendheid van aanbestedingsprocedures verbeteren en de onafhankelijkheid en werking van de regelgevende instanties versterken. Het effect en de doeltreffendheid van overheidsinvesteringen in O&O vergroten.

4. Het elektriciteitssysteem verder koolstofvrij maken en de afhankelijkheid ten aanzien van op fossiele brandstoffen gebaseerde energie-opwekking verminderen, onder meer door de uitrol van windenergieopwekking te bevorderen, flexibiliteit van vraag en aanbod mogelijk te maken, de infrastructuur van het elektriciteitsnet op distributieniveau te verbeteren en de corporate governance van staatsbedrijven in de energiesector te hervormen om de transparantie te vergroten. De modernisering van stadsverwarmingssystemen bevorderen door subsidies voor fossiele brandstoffen geleidelijk af te schaffen. Energiearmoede aanpakken door middel van gerichte maatregelen. Het koolstofvrij maken van de industrie aanmoedigen. De uitrol van schoon stedelijk, openbaar en spoorvervoer bevorderen, onder meer door investeringen in de ontwikkeling van de nodige infrastructuur en de connectiviteit in de noordelijke regio te versnellen. Klimaatbestendigheid en waterweerbaarheid vergroten en het afvalbeheer verbeteren.

5. Op competenties gebaseerd leren versterken. De kwaliteit van het onderwijs verder verbeteren door middel van op behoeften gebaseerde lerarenopleidingen. De kwaliteit, de relevantie voor de arbeidsmarkt en de inclusiviteit van onderwijs en opleiding verbeteren. De werkgelegenheid voor ondervertegenwoordigde groepen vergroten. De verwerving van vaardigheden, met inbegrip van volwasseneneducatie, versterken om het concurrentievermogen te stimuleren. Werk maken van sociale inclusie door de toegang tot geïntegreerde dienstverlening op werkgelegenheids- en sociaal gebied te verbeteren en effectievere minimuminkomenssteun te bieden. De doeltreffendheid en toegankelijkheid van het gezondheidsstelsel versterken, onder meer door middelen van ziekenhuiszorg over te hevelen naar ambulante zorg, de eigen bijdragen te verminderen en tekorten en de ongelijke verdeling van gezondheidswerkers over het land aan te pakken.

Gedaan te Brussel, 10 juli 2026.

Voor de Raad

De voorzitter

S. HARRIS